

ACC. N:R M. 10344:1-6.

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Fät
Uppteckningsår: 1947
Upptecknat av: Jenny Danielsson
Adress: Fät
Berättat av: mig
Född år 1880 i Kalosvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prestavv.

s. 1-6.

LUF. 60.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 10344 :/.

Landskap: Småland
Härad: Sjönerud
Socken: Jät
Uppteckningsår: 1947
Upptecknat av: Jenny Samuelson
Adress: Jät
Berättat av: mig
Född år 1880 i Sjönerud

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Folkliis arkivet

Scand.

L. U. F. 60. Specialprägelista.

Prestaren J. här i Jäts församling förkommer
mer prestaren vid särskilda personers be-
gravning, och det uttalas så då prestare
rade då äsyftes personerna och ej de flou-
behängda stängerna. Jag minns ej längre
tillbaka än åren 1903 och 1908 då för-
samlingens prester kyrkoherde Samuelson
och komminister Björnmarks begravdes då
prestarede då så, att två män utan flou-
behängda fanor gick före likproccioner både
från hemmet och vid kyrkan till gravstenen

Skriv endast på denna sida!

fats.

Men på senare tiden bär de prestarna di
som prestarna. Första gången som vi såg
prestarna bäras här; fäst var 1921 då
baron Rappé på fästet blev begravd och
senast 1940 då kantor Lagerquist blev begravd.
Det är endast vid några bemärkta män
som de brukas. Om de har förekommit
före denna omfattade är han jag ej uttala
mig om äldre minniskor här eller ej heller
vet det för, ej heller vet jag varifrån
baket har kommit.

Stängens utseende. Det är svartmålad
stav av en halv manshöjd i längd, på dem
är det feta svarta fänsor. De rullas upp
upp så de hänger lösa när de skall brukas,
så att de fladdas lite stilla omkring
staven när de bär dem. De ser ut att vara
ungefär en meter i bredd när de rullas upp
fats

3
sag har aldrig sett annat utseende på
dem. Fryskan skall äga dem, men här i
fät finns inga utan de lånar från andra
församlingar.

Prestande brukas inte åtminstone här i fät
utan vid högre och förnämre mäns be-
grävningar. Någon bestämning här om hur
länga beständigt här i saken.

Som prästaverande indjods äldre kvinnor eller
grannar till den döde, det kan då också
förekomma att församlingens kyrkovård
bli en av de utsedda.

Angående byns knektar så var de bland de
utsedda i byn. En stor by uppdelades i ro-
tar, och i den rote som tillhörd var han
någon av de vid begravning. Han skulle då
inställa sig som "Byn derare" (samma som
vård nu för tiden) ty det begravades fäts

mycket dricksvatten vid begravningar för
i tiden. Vid en knekts begravning för i ti-
den var det vanligt att hela socknens knek-
tar ljäds in, och även deras bästa vänner
från närgränsade socknar. Liket bars då
av sex knektar och de övriga följde efter
närmast kistan. Det har jag sett i min
ungdom då knektarna barne fans.

Det pruterande går förs kistan i begravn-
ningståget, sen går folket i processionsord-
ning de närmast sörjande först såsom för-
äldras makar barn & syskon, sen kommer
den övriga släkten därvidland först syko-
nen till den döde, grannar och vänner
och sist de yngre. Processionen utgår så från
sorgehuset och följer så efter i kistståget
till kyrkan. I samma ställning in i kyrkan
och likaså ut ur kyrkan efter jordfäst-

ningen till graven.

De Prestarelande står hela tiden framme
vid kistan under jordfästningsakten.

Stängerna bäses upprätt när de går, att de
vänder prestarna över graven. Her jag sj
sett redan kistan sänkts ner i graven.

Men de män som bäv prestarna ställer
sig framför graven vid havadet av kistan
framför stället medan kistan sänks ner
i graven. Samma förhållande om jordfäst-
ningen sker uti prä kyrkogården.

Härifrån får fins inget minnen om att grav-
hos varit i begravningslag. Men jag var på
en begravnings i Arkholt för tio år sen då
fick jag se att församlingens kyrkovaktmä-
stare kom till kyrkporten och mötte liken
på en för dagen berättade ett högt kors av trä
inmätt i svart och vitt. Han gick för liken fast

6

ACC. NR M.10344:6.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

in i kyrkan, och ställde sig upp i koret
där stod han och höll koret under jords-
fästningens. Jag frågade ren folket varför
den sed hade kommit, di sade att när
kyrkoherde Elmblad kom dit 1915 så föde
han in den seden. Inga prestaver förekommo
då. Nu har kyrkoherden Hellberg tagit bort
den seden. Han säger att det härstam-
mar från Petrolska lidern. Och jag fick verk-
ligen samma tankar när jag fick se det.
Prestaver har inte förekommit utan reid
begravningar.

Jat i Mars 1947
Jenny Danielson